

Skötselplan för Listorps naturreservat

SKÖTSELPLAN FÖR LISTORPS NATURRESERVAT

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2008. Planförfattare har varit Jens Johannesson. Framsidesfoto: Tallmiljö i Listorpsskogen, foto: Olle Jonsson.

A. ALLMÄN BESKRIVNING	3
1. Administrativa data om naturreservatet	3
2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut	4
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden	4
3.1 Naturbeskrivning	4
3.2 Historisk och nuvarande markanvändning	4
3.3 Områdets bevarandevärden	4
3.4 Källuppgifter	5
B. PLANDEL	6
1 Syfte med naturreservatet	6
2 Disposition och skötsel av mark	6
2.1 Skötselområden	6
2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	8
2.3 Jakt	8
2.4 Utmärkning av reservatets gräns	8
3. Anordningar för rekreation och friluftsliv	8
3.1 Övergripande mål	8
4. Tillsyn	9
5. Dokumentation och uppföljning	9
5.1. Dokumentation och inventeringar	9
5.2. Uppföljning	9
6. Finansiering av naturvårdsförvaltningen	9
6.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen	9

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data om naturreservatet

Reservatets

benämning: Listorps naturreservat

REG-DOS nr: 2014141

Beslutsdatum: 2008-12-19

Län: Östergötland

Kommun: Söderköping

Areal: 24,1 ha

Naturtyper: Västlig taiga 1910 23 ha
(Natura 2000 habitat,
Observera att Listorp
dock ej är ett Natura
2000-område)

**Prioriterade
bevarandevärden**

Naturtyper Barrskog
Arter/grupper Skalbagg fauna, övriga evertetrater
Strukturer/funktioner Äldre tallskog, död ved

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen Östergötland

Lägesbeskrivning: Reservatet är beläget ca 3,5 km söder om
Stegeborgs egendom, 17 km SO
Söderköpings tätort.

Vägbeskrivning: Reservatet kan nås via Östgötaleden som
korsar den allmänna vägen intill Yxeltorpa
vik 3 km åt NNV.

2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

(se reservatsbeslut; syftet beskrivs även i denna skötselplans plandel under B1)

Översiktskarta. Listorps naturreservat ca 3,5 km S Stegeborgs egendom och söder om Slätbåken.
© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188.

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturbeskrivning

Området består av gammal kustnära hållmarkstallskog. Hällar och tallrismossar förekommer i en mosaik och i området finns en spelplats för tjäder. Stora delar är påverkade av gallring men trädåldrarna är höga även i dessa delar. Området hyser en rik insektsfauna med talrika spår av sällsynta arter knutna till gammal tall och tallved. Vid områdets sydöstra spets ingår en förnygringsyta med tall och lite björk.

3.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Området bestod enligt Häradskartan under 1800-talet av en ren barrskog. Lövinslag finns på angränsande fastigheter men inte här.

3.3 Områdets bevarandevärden

Listorps barrskog innehåller barrträd av hög ålder och en rik insektsfauna och svampflora knuten till denna miljö. Naturreservatet utgör sammantaget ca 24 ha mark varav nästan hela ytan vid bildandet utgör värdekärna. Värdekärnorna uppfyller definitionen för Natura 2000-habitatet Västlig taiga (9010).

3.3.1 Biologiska bevarandevärden

Flora och fauna

Ingen insektsinventering är gjord i området. Trots det har ett antal rödlistade arter, eller kläckhål av sådana, påträffats vid de översiktliga naturinventeringar som har gjorts i området. Av signal- och rödlistade arter har påträffats svart praktbagge, 8-fläckig praktbagge, reliktböck, raggböck, bronspraktbagge, nästlav, gammelgranslav, talticka, laxticka, dropptaggsvamp, blå taggsvamp, motaggsvamp, zontaggsvamp och skarp dropptaggsvamp.

3.3.2 Geologiska bevarandevärden

Områdets geologi är relativt enformig bestående av gråröd gnejsgranit. Av jordarter är det bara kärrtorv som bildar någon mäktighet, denna underlagrar områdets tallmossar. I övrigt finns tunnare moräntäcken mellan hållmarkerna.

3.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Någon särskild inventering av kulturhistoriska bevarandevärden av området har inte gjorts. Längs fastighetsgränsen finns gränsrösen av lantmäterihistoriskt intresse och utanför reservatsgränsen nära Mossebo finns en oregistrerad torplämning. Inga fasta fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar (skyddade enligt Kulturminneslagen respektive Skogsvårdslagen) har registrerats i området. Nya fynd av forn-/kulturlämningar i området ska anmälas till länsstyrelsens Kultur- och samhällsbyggnadsenhet.

3.3.4 Intressen för friluftslivet

Området är relativt svårtillgängligt men en sparsamt använd del av Östgötaleden passerar områdets sydvästra spets.

3.4 Källuppgifter

- Geologiska kartan, Bladet "Gusum", Ser Aa 159. 1928.

B. PLANDEL

1 Syfte med naturreservatet

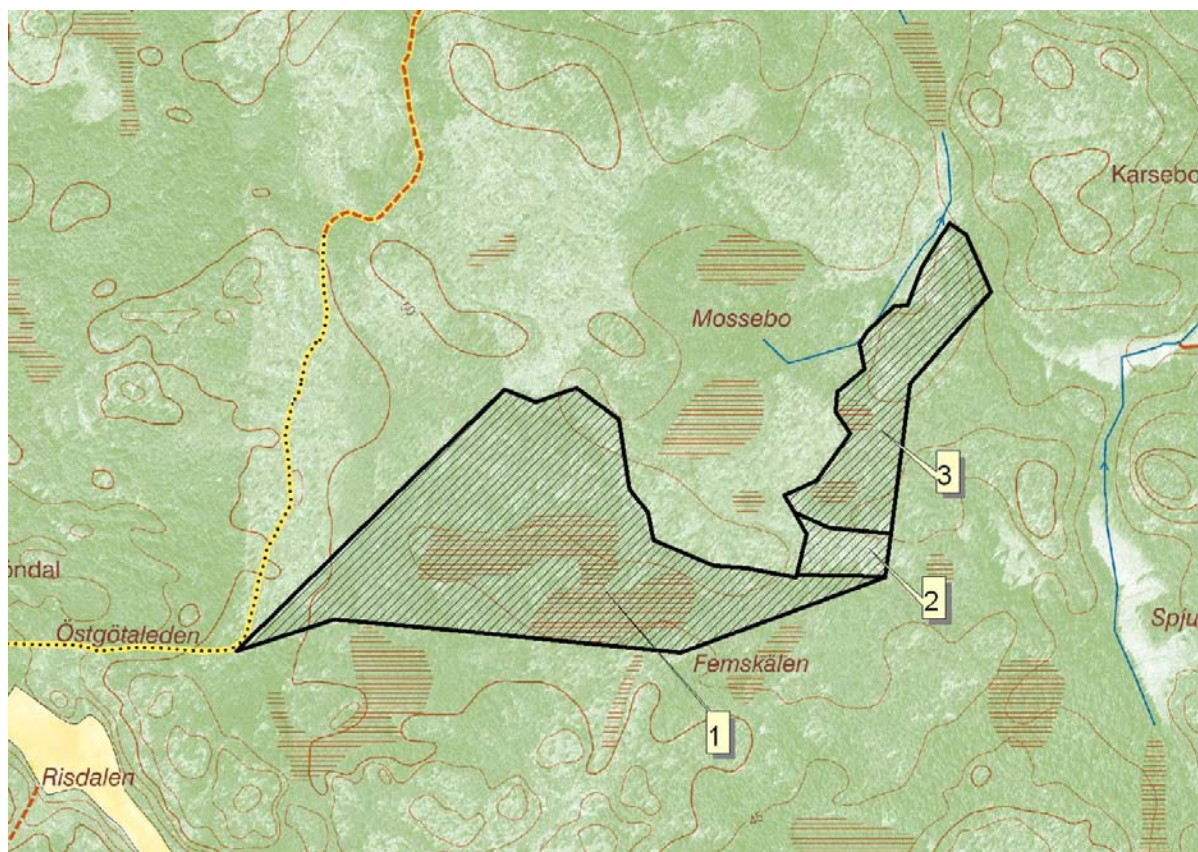
Syftet med Listorps naturreservat är att bevara biologisk mångfald i form av arter och naturmiljöer. Det innebär i Listorps naturreservat att bevara en relativt opåverkad äldre barrskog med innehåll av alla de komponenter som är viktiga för fortlevnaden av hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter representativa för naturtypen. Området ska under stort hänsynstagande vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

Syftet för reservatet ska nås genom att området lämnas i huvudsak till fri utveckling så att mängden gamla träd och död ved ökar. Åtgärder som syftar till att gynna arter och efterlikna en skogsmiljö som är präglad av naturliga skogsbränder kan genomföras, t.ex. borthuggning av yngre gran.

2 Disposition och skötsel av mark

Se under respektive skötselområde.

2.1 Skötselområden

Karta över skötselområden.

Listorps naturreservat indelas i tre skötselområden.

1. Barrskog. Fri utveckling efter åtgärder för att öka mängden död ved.
2. F.d hygge. Ung skog, fri utveckling mot lövbränneliknande tillstånd efter engångsåtgärd (fläckvis röjning av tall).
3. Barrskog. Fri utveckling efter genomförda åtgärder för att öka mängden död tallved (stående och liggande).

1)

Beskrivning:

Området utgörs av hållmarkstallskog, barrblandskog och tallrismossar. Skogen är äldst i områdets östra delar där det även förekommer gammal gran. Tallmossarna visar ibland spår av dikning.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet utvecklas till naturskogsartad tallskog, ställvis med ett stort inslag av gammal gran samt underväxt av gran och löv (tjäderspelplats).
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier och olika exponeringsgrad ska öka så mycket som möjligt. I slutänden innebär detta att ca 30-40 % av virkesförrådet kommer att bestå av död ved. Det kommer även innebära att en gynnsam bevarandestatus för Natura 2000-habitatet Västlig taiga (9010) uppnås.

Åtgärder:

- På sikt kan följande åtgärder påskynda utveckling mot ett naturskogslikt tillstånd:
 - ca 3 grupper om 10 tallar ringbarkas respektive fälls (hälften var) för att öka mängden död ved. Åtgärden görs intill grova tallar som frihuggs eller potentiellt grova, grovgreniga träd som frihuggs.
 - diken i tallmossar tillåts växa igen vilket leder till långsamt höjt vattenstånd. Genom detta kan på lång sikt en del öppna ytor i tallmossarna återskapas. Eventuellt kan aktiva åtgärder göras för att påskynda dessa processer.

2)

Beskrivning:

Nordost om Femskälen ligger ett mindre avsnitt (ca 1 ha) med ungskog efter tidigare avverkning. Här växer tall och lite björk.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Området utvecklas till en naturskogsartad lövrik skog efterliknande en lövbränna (lövrik skog uppkommen efter skogsbrand). En del lövträd kan bilda grova stammar och i viss mån vidgreniga kronor.

Åtgärder:

- Gynna lövträd i ungskogen. Tall röjs bort (fläckvis) för att ge lövträden utrymme.

3)

Beskrivning:

Gallringspåverkad äldre tallskog som är fattig på död ved. Här finns enstaka spår av krävande insekter. I västra delen av området (nära ett krondike) finns ett par äldre ekar.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet utvecklas till naturskogsartad tallskog.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier och olika exponeringsgrad ska öka så mycket som möjligt. Aktiva åtgärder kan vara nödvändiga. I slutänden bör ca 30-40 % av virkesförrådet bestå av död ved.
- På lång sikt kan en gynnsam bevarandestatus för Natura 2000-habitatet Västlig taiga (9010) uppnås.

Åtgärder:

- Skada respektive fäll (hälften var) ca 25 mer eller mindre stora tallar för att öka mängden stående och liggande död ved. Åtgärden görs intill grova tallar som frihuggs eller potentiellt grova, grovgreniga träd som frihuggs (se nedan).
- Ca 20 tallar på bättre mark hålls frihuggna och utvecklas till grova och grovgreniga individer. Äldre ekar (ett par sådana finns vid krondiket i västra delen av skötselområdet) frihuggs vid behov.

2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet
Påskynda och efterlikna naturliga processer (skada och fäll träd).	2009-2010	3, 1	1
Frihuggning av tallar	2009-2010	3, 1	1
Gynna lövträd genom röjning av ung tall	2009-2013	2	2
Informationsskylt	Senast år 2-3		1

2.3 Jakt

Jakt på tjäder är förbjuden inom hela reservatet. Övrig jakt enligt gällande lagstiftning är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Älgdragare för fällt vilt får användas med stor försiktighet. Markskador pga körning ska undvikas.

2.4 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

3. Anordningar för rekreation och friluftsliv

3.1 Övergripande mål

Området går att besöka via vandringsled och basinformation för besökare ska finnas vid gräns. Området ligger relativt svårtillgängligt och åtgärder för att underlätta tillgängligheten ska ej prioriteras. I nuläget passerar Östgötaleden reservatets västra gräns. Östgötaleden eller annan för allmänheten tillgänglig stig ska alltid finnas fram till reservatsgräns.

3.1.1 Tillgänglighet-kommunikationer

Området är endast tillgängligt via vandringsled från närmaste allmänna väg. Se Lantmäteriets terrängkarta eller sök ”Östgötaleden” på Internet.

3.1.2 Anordningar

Inga anordningar för friluftslivet är i nuläget motiverade.

3.1.3 Information

Basinformation i form av A3-skylt placeras vid reservatets västra hörn i anslutning till Östgötaleden.

4. Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Tillsyn av reservatet skall ombesörjas av Länsstyrelsen.

5. Dokumentation och uppföljning

Skötseln av naturreservatet ska ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för förändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen.

5.1. Dokumentation och inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i dagsläget inom reservatet.

5.2. Uppföljning

5.2.1. Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Uppföljningen skall ske enligt fastställda metoder som används inom miljöövervakning nationellt, regionalt eller i Natura 2000-objekt. Lämpliga parametrar för uppföljning i reservatet är hur strukturer och funktioner typiska för naturskogar förändras. Målsättningen med uppföljningen är att kunna se om uppställda bevarandemål enligt skötselplanen uppfylls.

5.2.2 Uppföljning av effekter av skötselåtgärder

En uppföljning av naturvärdenas utveckling ska ske i de områden där åtgärder genomförs. Genomförandet av skötselplanens åtgärder skall följas upp så att den genomförda skötseln leder till att bevarandemålen uppfylls på sikt.

6. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

6.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Länsstyrelsen. Eventuella intäkter från gagnvirke tillfaller staten.